Poštnina plačana v gotovini

Cena Din 1·–

Slovenski dom

Štev. 243 | V Ljubljani, v petek, 23. oktobra 1936 | Leto 1.

Nad Madridom grme topovi

Burgos, 23. oktobra. o. Ofenziva nacionalističnih čet se z vso ostrostjo in silovitostjo nadaljuje. V prvih nenadnih napadih, ki so bili izvedeni strategično popolno, so nacionalistične čete vso zapadno utrjeno obrambo črto vladnih čet pomaknile za okoli 15 km proti Madridu. V sredini te črte se upira belim samo še Escorial, ki je skozi vso zgodovino poznan kot rezidenca španskih kraljev. Okrog tega kraja se od trenutka, ko je padel Naval Carnera in so bele čete tudi s severa navzdol uspešno trgale postojanke rdečih, začele kupičiti moči belih čet, ki jih pa ovira v napredovanju samo obzirnost do Escoriala in bojazen, da ne bi topovski ogeni zravnal z zemljo tudi to zgodovinsko znamenitost španskega naroda. Vendar ni upati, da bi se rdeče čete mogle upirati v Escorialu tako dolgo, kakor so se upirali kadeti v Alcazarju, ker so nacionalisti pospešili prodiranje z juga in severa in bodo skušali presekati zadnjo zvezo tega kraja z Madridom. Madrid sam preživlja kritične dni in teče življenje le v znamenju brezglavega beganja in naglih priprav za beg. Ne samo prebivalstvo, temveč tudi vlada sama ne upa več na Madrid, temveč računa na svoj beg z vso resnostjo. Pozivi, ki so jih med prebivalstvo poslali voditelji delavskih organizacij, naj se prostovoljno javijo v službo milice, so našli res komaj odmeva in so se ti prostovoljci tudi lahko oborčžili, ker je sovjetska Rusija v zadnjih dneh napela vse sile in nudila tako izdatno pomoč, da bi bila obramba Madrida morda še uspešna, če se ne bi med branilce naselila brezglavost in obup.

Burgos, 25. okt. o. Po načrtu napredujejo nacionalistične čete polagoma, a stalno. Nacionalisti povdarjajo, da so bili presenečeni, ko v Naval Carneri niso naleteli na noben odpor s strani rdečih čet, ki so se v neredu umaknile v zadnjo obrambno linijo, ki se nahaja tik za Madridom.

Na jugozahodu so nacionalisti zasedli v bližini Escoriala dve vasi, ki z njim vsak trenutek lahko zdrobe v prah to zgodovinsko postojanko. Na južni fronti so severovzhodno od Naval Carnera zasedli pet vasi in tako razčistili železniško progo Malaga—Algeciras, ki je s tem padla v celoti pod oblast belih.

Burgos, 23. okt. o. Radio poroča, da je predsednik Azana poslal v Madrid nujen poziv, naj mu pošljejo v Barcelono posebno stražo, ki ga bo čuvala pred morebitnimi izpadi mase.

Burgos, 23. okt. o. Nacionalistične čete so prekinile zvezo Madrida z Alicantom. Po vesteh iz Madrida vlada tamkaj strahovita anarhija in popolna brezmedenost.

Prieto ni ubit?

Salamanca, 23. okt. c. DNB javlja sledeče podrobnosti iz demonstracij proti ministrskemu predsedniku Largu Cabalieru. Ministrski predsednik je namreč hotel govoriti razburjenim masam z balkona svoje palače, pa ga je množica izžvižgala in prevpila s klici, da je treba Madrid brez boja predati. Pač pa je masa pustila govoriti ministru Prietu in mu ploskala, ko je izjavil, da se Madrid ne sme žrtvovati požaru državljanske vojne. Zvečer je bila sklicana seja španske vlade in je minister Prieto predlagal, naj se vsa vlada premesti v Barcelono, istočasno pa naj se Katalonija proglasi za samostojno in neodvisno republiko. O tem predlogu se je vnela živahna debata, ki se je je žolčno udeleževal tudi sovjetski poslanik v Madridu Rosenberg.

Iz tega poročila bi se utegnilo sklepati, da Largo Caballero ministra Prieta ni ustrelil.

Izdatna sovjetska pomoč

Pariz, 22. oktobra. TG. »Gringoire« objavlja članek, v katerem razpravlja o pomoči, ki jo je dosedaj sovjetska vlada nudila madridski vladi in ki jo hoče v bodočnosti še povečati. Pri tej priliki piše list, da je imel Politbiro v Kremlju zelo važno sejo, kjer so bili sprejeti usodni sklepi, ki znajo na več področjih spraviti v nevarnost mir v Evropi. Dotična seja Politbiroja je bila dne 16. oktobra in je bila sklicana v zvezi s poročili, da bo Madrid v najkrajšem času zavzet od nacionalistične armade. Seji je predsedoval Molotov. Na seji je bilo sklenjeno, da komisarijat za zunanjo trgovino nemudoma pripravi deset ladij s skupno tonažo od 50.000 ton za prevoz orožja in municije v Španijo. Dotične ladje naj odplujejo v Španijo pod dansko, norveško in grško zastavo. Vrhovni generalni štab rdeče armade je sicer protestiral proti takemu razsipanju z orožjem in municijo in je uveljal bojazen, da bodo sovjetske zaloge prenevarno izčrpane. Toda maršal Vorošilov se je moral končno ukloniti in podpisati dovoljenje, da se nemudoma odpravijo na imenovanih ladjah 5000 težkih strojnic z odgovorjajočo municijo, tako da bodo še pravočasno v Barceloni. Poleg tega bo prvi transport vozil s seboj še 100 bombarderjev in lovskih letal, ki jih bo spremljalo 40 izvežbanih sovjetskih pilotov, to pa na izrečno prošnjo barcelonske vlade in novega sovjetskega generalnega konzula v Barceloni Antonova Ovsejenka, ki je po nalogu sovjetske vlade in s pristankom katalonskih oblasti prevzel vrhovno poveljstvo nad rdečo armado. S prvim transportom odide tudi 10 višjih generalštabnih častnikov, nadalje 10 vojaških strokovnjakov za propagando, ki bodo imeli nalogo, da organizirajo poročevalsko službo, tiskajo in razpečavajo letake ter skrbijo za radiotelegrafično službo. Njihova prvenstvena naloga bo, da takoj organizirajo brezžične zveze med Barcelono in Moskvo, tako da bodo v Moskvi lahko vsak hip zasledovali dogodke v Kataloniji in izdajali primerna povelja. 20 generalštabnih oficirjev pa se že nahaja v Barceloni in so na razpolago rdečemu poveljniku.

Londonska konferenca o nevmešavanju v španske zadeve

Ponesrečen sovjetski manever

London, 23. oktobra. o. Danes se slednjič sestane odbor za nevmešavanje v špansko državljansko vojno. Na današnji seji se lahko zgodita dve važni zadevi: Na eni strani grozi Sovjetska Rusija, da bo zapustila odbor in proglasila, da bo odslej odkrito podpirala vlado v Madridu. Na drugi strani pa se lahko zgodi, da se bo državam, to je Italiji, Nemčiji in Portugalski posrečilo spremeniti tožitelja v obtoženca.

Nemčija je včeraj dostavila predsedniku odbora lordu Plymouthu svoj odgovor na sovjetske obtožbe. Italija in Portugalska pa bosta svoje odgovore prečitali najbrž tekom današnje seje. Zunanji minister Eden je včeraj poklical k sebi portugalskega poslanika v Londonu in ta mu je odgovoril na njegovo vprašanje, če misli Portugalska odgovoriti, da je odgovor že pripravljen in da bo takoj dostavljen. Odgovor bo prišel pravočasno pred sejo odbora. Tako mora priti samo še odgovor italijanske vlade.

Sedaj se objavljajo tudi podrobnosti iz nemškega odgovora na sovjetsko obtožbo. Tako pravi nemška nota, da je Rusija poslala dne 12. septembra cel vlak orožja iz Barcelone v Madrid. Na tem vlaku je bilo 60 protiletalskih topov ruskega izvora. Nemška nota še pravi, da je sovjetski parnik »Komsol« 16. oktobra pripeljal v Kartageno 50 tankov. Iz parnika se je izkrcalo tudi 94 ruskih šoferjev, ki naj vozijo in urejujejo te tanke.

Jasno je torej, da bo današnja seja odbora za nevmešavanje zelo burna. Italija, Nemčija in Portugalska ne bodo dopustile v nobenem oziru, da bi jih sovjetski delegat sumničil. Da je položaj zelo težaven, se vidi tudi iz tega, da je madridska vlada poslala novo noto z novimi obtožbami, ki jih bo sovjetski delegat lahko danes porabil, da bo podprl svojo tezo. Malo verjetno pa je, da bi predsednik odbora dopustil, da naj sovjetski delegat izrablja argumente iz note španske vlade, do česar on prav za prav nima pravice.

Sovjetska Rusija se lahko iz te zadeve umakne »častno« samo na ta način, da se umakne iz londonskega odbora in proglasi, da bo poslej javno podpirala madridsko vlado. Praktično pa pomoč za madridsko vlado ne pride več v poštev. Tega se zavedajo najbrž tudi sovjeti in ves njihov manever v Londonu obstoja najbrž samo v tem, da bi »proletarci« vsega sveta opravičili, zakaj se ni uresničila njihova prerokba, da bo za Rusijo Španija tista, ki se bo organizirala v sovjetsko republiko.

London, 23. oktobra. o. Na predvečer seje odbora za nevmešavanje v španski državljanski vojni, je zelo veliko zanimanje vzbudila vest, da misli režim generala Franca takoj po padcu Madrida priznati neka večja in vplivnejša balkanska država. Vlada te države je te dni naročila svojemu poslaniku v Madridu, da ne sme imeti nobenih zvez in stikov s Caballerovo vlado.

Francozi svare Sovjete

Pariz, 23. oktobra. o. Sinočnji »Temps« ponovno svari sovjete, da naj se na današnji seji v Londonu ne prenaglijo. Če bodo sovjeti preveč trmoglavi, se lahko zgodi, da bodo razbili odbor za nevmešavanje in kaj bo sledilo temu, še nikdo ne ve. Če pa hočejo sovjeti biti pametni, lahko še zmeraj dosežejo svoj namen. Odbor bo namreč gotovo storil vse, da omeji, če že ne prepreči, izvor orožja sprtim strankam v Španiji.

Nesloga med francoskimi radikali

Pariz, 23. oktobra. AA. DNB: Popoldanska seja radikalnega kongresa v Biarritzu je potekla zelo burno. Nemir se je začel že pri otvoritvi kongresa in tudi med govorom Daladiera so se nemiri nadaljevali. Del kongresa je pozdravil otvoritev kongresa s komunističnim pozdravom, to je s stisnjeno pestjo. Nato pa je desno krilo kongresa odgovorilo s fašističnim pozdravom. Slišali so se vzkliki: »Živio de la Rocque!« Nemir je bil tolik, da je Daladier moral prekiniti svoj govor in zaprositi člane kongresa, da naj bodo mirni in disciplinirani. Toda vzklikanje se je nadaljevalo. Daladier je moral prekiniti kongres za nekaj minut in to med svojim pozdravnim govorom.

Požar radi Španije

Pariz, 23. oktobra. o. Francoski listi prinašajo iz Pariza obširna poročila in komentarje, s katerimi se bavijo s cilji potovanja italijanskega zun. ministra grofa Ciana in z uspehi, ki so se rodili na berlinskih sestankih. »Le Matin« javlja, da sta se Italija in Nemčija zadenili na to, da bosta v vseh važnih evropskih vprašanjih nastopali skupno in da bo kot zunanji vidik znak volje do tega sodelovanja nemško priznanje italijanskega imperija in s tem aneksije Abesinije. Obe državi sta se pa najprej sporazumeli, da bosta v primeri posega sovjetov v špansko državljansko vojno zavzeli isto stališče.

London, 23. oktobra. o. Splošno se poudarja velika verjetnost in možnost, da bo sovjetska Rusija na konferenci za nevmešavanje v španske zadeve doživela neuspeh in bo zaradi tega končnoveljavno zapustila konferenco. Ob taki odločitvi sovjetske Rusije je treba razumeti, da bo Rusija javno in izdatno podprla špansko vlado, če bi bilo pa to prepozno, pa katalonsko vlado. Italija in Nemčija sta na ta sovjetski korak pripravljeni in se zdi, da bi jima bil ta novi konflikt kar dobrodošel.

London, 23. oktobra. V zvezi z naročili nekaterih delov vojnih avijonov za angleško vojsko v Ameriki, so se razširile vesti, da bo minister letalstva lord Swinton podal v znak protesta ostavko.

Budimpešta, 23. okt. o. Sinoči se je v dvorani med sejo parlamenta ustrelil zelo znani madžarski časnikar in bivši poslanec Menancry. Pognal si je kroglo v glavo.

Najnovejše iz Španije

Madrid, 23. oktobra. AA. Reuterjev dopisnik poroča: Na odsekih, ki sem jih včeraj obiskal na fronti pri Siguenci, severnovzhodno od Madrida, ni bilo posebne delavnosti. Vladne čete z največjo naglico utrjujejo svoje položaje, da bi zaščitile obrambo Madrida. Koplje jarke in te ograjé so zaščitene z gostimi bodičastimi žicami. Jutranji časopisi so objavili proglas vsem možem, ki lahko uporabljajo orožje ali pa pomagajo pri utrjevanju mesta, da naj se takoj prijavijo pristojnim oblastem.

Berlin, 23. oktobra. AA. DNB poroča iz Saint Jean de Luza: Skupina poslancev je madridski vladi predlagala, da naj se da pokrajini Valenciji isti avtonomni statut, kakor je bil že izglasovan za Baske. Ta predlog bo sprejet na eni izmed prihodnjih sej parlamenta.

Dejanja pa govore vse drugače

Ljubljana, 23. oktobra.

Milost v očeh jutranje izdaje »Slovenskega Naroda« je našel ubogi »Slovenski dom«, ki se mora kar šibiti pod udarci »poraznih« ugotovitev, ki jih na njega sipa glasilo batinašev in poveličevalcev orjunaških morilcev. V svoji stiski in težki vesti si še vedno prilašča vzdevek pravice učitelja lepih manir in hoče ustvarjati' videz, kakor da nima z JNS nikake zveze in da ni otrok Alberta Kramerja, ki je vodil volitve leta 1933, in ki mu je zvesto sekundiral »Pohod«. Naše ugotovitve veljajo ne le »Pohodu«, temveč tudi »Jutru«, ki se njegovo pisanje prav nič ni razlikovalo od revolverskih izbruhov njegovega tedenskega tovariša. Tudi je naš naslov na čelu članka pokazal le na lepi vzgojni ton, ki so ga uvajala v naše politično življenje glasila JNS, ne izvzemši »Jutra«. Z »Jutrom« se ne izplača razpravljati o njegovih moralnih kvalitetah, ker bi v dokaz utemeljenosti svojega pisanja morali napolniti z »Jutrovimi« citati vse štiri strani našega lista in tako dušiti svoje čitatelje z dišečimi cvetkami iz njegovih vrtov, za katere pa čitatelji sami predobro vedo, da niso zvenele samo »blagozvočno« za uho, temveč so se tudi prepogosto oprijemale kože v obliki puškinih kopit, revolverjev, bičev in arestov.

Češkoslovaška ostane zvesta dosedanji politiki

Praga, 22. okt. AA. ČTK poroča: Zunanji minister Kamil Krofta je podal v odborih za zunanje zadeve v poslanski zbornici in senatu ekspoze, v katerem se je dotaknil vseh važnih vprašanj zunanje politike, ki zanimajo Češkoslovaško.

G. Krofta je primerjal položaj Belgije in Češkoslovaške in izjavil, da Češkoslovaška ne more slediti belgijskemu zgledu že zato ne, ker je njen zemljepisni položaj čisto drugačen in ker je sploh položaj Češkoslovaške v Srednji Evropi docela drugačnega značaja.

Nato je g. Krofta navajal, da je zadnja konferenca Male antante, prav tako kakor prejšnje, dokazala popolno enotnost in da so na zadnji konferenci Male antante v Bratislavi države Male antante sklenile, kar najučinkoviteje združiti svoje sile in vnovič izreči svojo pripravljenost za obrambo svoje varnosti, kadar bi jo kdo ogrožal. Tudi v gospodarskem pogledu se je naše razmerje okrepilo.

G. Krofta je potem govoril o razmerju Češkoslovaške do njenih sosed. Omenjajoč odnošaje z Nemčijo, je zunanji minister dejal, da neka propaganda »meče senco na razmerje med Češkoslovaško in Nemčijo«, razmerje, ki bi sicer moglo biti ne samo popolnoma korektno, temveč tudi dobro sosedstveno, kakor se drugače izraža v pozitivnih uspehih raznih gospodarskih razgovorov.

Razmerje do Avstrije je prijateljsko, razmerje do Madžarske ni zadnje čase doživelo nobenih motenj, razmerje do Poljske se je pa popravilo. Prav tako se tudi razmerje med Italijo in Češkoslovaško in med Italijo in drugimi državami Male antante »razvija na zadovoljiv način«.

V sklepnem delu svojega ekspozeja je g. Krofta razčlenjeval osnove in načela češkoslovaške zunanje politike in dejal: Nikogar ni, ki bi nas mogel prepričati, da naša dosedanja zunanja politika ne bi bila dobra in pravilna. Češkoslovaška, je končal g. Krofta, je zmerom vodila češkoslovaško politiko in ni bila nikoli nikogar orodje. Češkoslovaška je preveč čvrsta in ponosna je, da je takšna. Mi se ne bojimo bodočnosti Češkoslovaške in smo prepričani, da nastopa nova doba blagostanja.

Vesti 23. oktobra

O požaru na motorni ladji »Vulcania« smo pred nekaj dnevi poročali. Zanikanje družbe lastnice se je izkazalo kot prozorno in neresnično. Na »Vulcaniji« je zaradi kratkega stika res izbruhnil požar, ki je zahteval štiri smrtne žrtve.

Konferenca držav podpisnic rimskega protokola se bo vršilo od 1. do 15. decembra na Dunaju. Tako je izjavil madžarski zun. minister Tania. Še pred tem pa bosta madžarski ministrski predsednik Darany in zun. minister Kanya obiskala Rim.

Bolgarska doživlja novo vladno krizo, ker sta vstopila dva ministra eksponenta znanega terorista Aleksandra Cankova. Kraljevo posredovanje pri Cankovem samem, je bilo brezuspešno. Ministra sta baje vstopila zaradi neuspelega poskusa vlade, da bi zdelala nov volilni zakon. Najbrže bosta obe ministrstvi izpopolnili z drugimi osebnostmi, ne da bi zato morala pasti vsa vlada.

Gdanski senat, v katerem imajo večino Hitlerjevci, zatira vsa opozicijska gibanja. Mednarodna zveza prometnih delavcev se je zato obrnila na poljsko vlado s prošnjo, naj s svojim vplivom v Gdanskem doseže, da bo senat preklical razpust gdanskega železničarskega društva.

Svojo ženo je obvaroval pred katastrofo predsednik španske republike Azana. Ga. Azana je prišla v Ženevo, vendar ne zaradi varnosti, temveč »obiskat svojega brata«.

Mrzlica oboroževanja je popadla tudi Kanado, ki je zaprosila parlament za 10 milijonov dolarjev kredita, da si nabavi nova vodna letala za obrambo svoje atlandske obale.

Turška vlada noče razvrednotiti svoje lire, kljub temu, da se njeno blago zaradi razvrednotenja tujih valut na svetovnih trgih težko prodaja. Zaradi tega bo znižala cene izvoznim predmetom za tretjino.

Belgijska vlada bo izdala amnestijo, v kateri bodo odpuščene kazni tudi političnim krivcem. Posebnost te amnestije pa leži v tem, da bodo amnestirani tudi davčni obvezanci od svojih zaostankov.

Poljski zun. minister Beck bo decembra meseca uradno obiskal London, da vrne obisk angleškemu zun. ministru Edenu, ki je lansko leto na poti iz Moskve obiskal tudi Varšavo.

Sovjetski komisar za zun. zadeve Litvinov bo najbrže tudi odžagan in bo na njegovo mesto prišel sovjetski poslanik Potemkin. Litvinov je padel v nemilost pri Stalinu, kajti pred dnevi so v Moskvi aretirali njegovega osebnega prijatelja, bivšega atašeja na sovjetskem veleposlaništvu v Parizu Članova.

Italijanski zun. minister grof Ciano se še vedno mudi v Berlinu in si ogleduje naprave nemške vojske. Nemški listi poročajo, da Cianova misija ne pomeni namere Italije in Nemčije, da bi sklenili kakršnikoli pakt, ki bi bil naperjen proti kaki tretji državi.

V nemško vojno akademijo je poslal svojega sina študirat kitajski diktator maršal Cangkajšek.

Z najlepšimi upi za bodočnost tolažijo angleški bančniki obupani svet. Angleška narodna banka je namreč izdala poročilo, da gre normalizacija in gospodarska obnova v naglih korakih k izboljšanju in je pričakovati v najbližji bodočnosti tako prosperiteto, da bo presenetila celo tiste ljudi, ki so zmeraj le najboljše upali.

V Bombayu v Indiji še ni popolnega reda in miru. Angleške varnostne čete imajo še vedno dovolj posla z revolucionarji, ki sicer ne prirejajo pouličnih demonstracij, temveč rajši požigajo hiše.

Španska vlada se pripravlja na beg iz Madrida, ker že čuje grmenje topov in eksplozije granat v neposredni bližini mesta. V Barcelono so preselili vse važne državne akte in načrte generalnega štaba ter vse dragocenosti, ki predstavljajo kako vrednost.

Ogromno radijsko oddajno postajo je sklenila zgraditi francoska vlada, pa ne v Parizu, temveč med Bourgesom in Biersonom. Ogromna postaja bo začela oddajati že z novim letom. Za čas svetovne razstave v Parizu pa bodo postavili posebno oddajno postajo v neposredni bližini Pariza.

Nošnjo fašističnih in podobnih uniform bo prepovedala tudi demokratska Anglija. Vsi demokratični elementi so spoznali v prvem hipu nevarnost, ki jo pripravljajo fašistični pokreti v javnem življenju in v motenju miru, kar je za angleške pojme nekaj nesprejemljivega.

Ob svojem naglem oboroževanju je Anglija naredila korak, ki zaprepašča vse evropske države. Naročila je namreč skoro tisoč bombnikov v — Ameriki. Ta odločitev se da razlagati prav lahko, ker Anglija premore zaradi svojih dobrih financ zaposliti vse domače tovarne in naročiti avijone tudi v inozemstvu, le da dohiti ostale države, zlasti pa Nemčijo.

Več kot pol milijarde lir so si prihranili italijanski delavci v Abesiniji. Ves ta denar se je zatekel v domovino.

Nemška univerza v Pragi je postala žarišče za izživljanje v vseh kljukarskih teženj češkoslovaškega nemštva. Včeraj je imel svoje prvo predavanje na tej univerzi neki novi profesor, vendar mu nemški dijaki niso pustili govoriti. Istočasno pa so dijaki demostrirali tudi proti temu, da z njimi vred v predavalnicah, kot enakopravni dijaki, sede židje. Po vsem tem je gotovo, da vodijo to gibanje Hitlerjevci. Oblasti pa nimajo namena do skrajnosti čakati s svojo potrpežljivostjo in bodo energično posegle v stvar.

General Göring, ki ga je Hitler postavil za nemškega gospodarskega diktatorja, se naglo preriva v ospredje in utegne postati še naslednik Hitlerjev na sedežu nemškega kancelarja. Hitler, bi obdržal le funkcije vodje Reicha.

Občinam župane poštenjake!

Niti polna dva dneva nas ne ločita od 25. oktobra, ko bo v 225 slovenskih občinah ljudstvo volilo svoje občinske zastopnike. Hitro beži čas in ni še pozabljeno leto 1933, ono leto, ki je večini slovenskih občin prineslo veliko nesrečo. Na čelu občinskih uprav so se pojavili možje, ki jim je bilo ljudstvo pri srcu le zaradi tega, ker se je dalo iz njega izviti prisiljeno priznanje in številke, ki so bile potrebne, da so gotovi ljubljenci strahovlade, ki se je spravila nad vse, kar je poštenega, postati neomejeni gospodarji v naših občinah. Dosti je bilo pisanega že o tem, kako so gospodarili ti »velmožje« z denarjem, za katerega sta se morala naš kmet in delavec boriti noč in dan in povrhu še gledati, kako jima stradajo otroci, medtem ko se je neusmiljeno zapravljalo denar za stvari, ki dostikrat **niso v ponos nikomur, občini sami pa ne v korist.**

Kadar je kmet hotel imeti kako podporo ali vsaj oporo pri takih veljakih, da bi zastavili svojo besedo tam, ker bi jo smeli in edini mogli, takrat je naletel ne samo na gluha ušesa, ampak celo na cinično posmeh, češ **za take »divjake«, ki se ne pokoravajo na vsak mig in ne trobijo v njihov rog, ni denarja, ni podpore, ni dobre besede, da celo — ni več usmiljenja.** Javno so oznanjali maščevanje nad vsemi onimi, ki niso volili za zabavo, pač pa zato, da bi si izvolili v občinske uprave može, ki jim z vso vero zaupajo, da bodo prav gospodarili z denarjem, ki je namenjen za procvit svoje občine. »Nezmotljivim« veljakom in »edinim državotvornim ljudem« ni bila mar občina, mar jim ni bil posameznik, mar pa jim je bilo golo gospodovanje in **sadistično divjanje nad poštenim slovenskim človekom, ki je morda v vsej svoji zgodovini štel najstrašnejša leta** ravno v času po edinstvenih »volitvah« leta 1933.

V krajih, kjer so bila tem zloglasnim oblastnikom tla le še malo preveč vroča, da bi po mili volji plesali po njih, niso zadostovale samo grožnje, tudi take ne, ki so napovedovale kri zaradi nepokorščin, — to je menda najstrašnejše, kar se je kdaj zgodilo na slovenskih tleh —, pač pa so se morali ti »od Boga poslani« in večni (kakor so se že imenovali v svoji objestnosti) mogotci poslužiti takih prevar in goljufij, na katere naš slovenski kmet v svoji poštenosti in kremeniti značajnosti niti ni pomislil. Moral pa je spoznati, da so njegovo voljo, ki jo je pokazal s tem, kam je oddal svoj glas, poteptali v blato in iz teh glasov izvolili vse kaj drugega, kakor pa je ljudstvo hotelo. Mesto poštenih gospodarjev, **so se pojavili čez noč kakor vampirji najbolj zloglasni ljudje, ki jim kmet ni smel povedati niti tega, da se mu vse ne zdi prav.** Ti vampirji so začeli piti kri, in so jo pili dolgo časa, predolgo. Zdaj pa se jim je na pet pedi približal konec nasilja.

Kakor počasi tečejo dnevi gorja, tako pa tembolj ostanejo v spominu vsa tista grozodejstva v teh letih strahote, ki so tako nezasluženo in po krivdi neznačajnih borcev za korita zagledala beli dan tudi med lepimi slovenskimi vrtovi. Pošteno ljudstvo je postalo kar nekam molčeče in dostikrat kdo sploh ni hotel spregovoriti niti s svojim nekdanjim najboljšim prijateljem, da se ne bi izpostavljal nevarnosti, da ga bo kdo zaradi nedolžnih besedi, za katerimi se je skrivalo vsej prej kakor pa podlost, očrnil pred »vsemogočnimi veljaki«, ki niso imeli v rokah samo krmila v dotični občini, pač pa so jim **bili na milost in nemilost prepuščeni mirni, verni in do dna duše pošteni Slovenci.**

Kaj so pomenila leta prejšnjih režimov tudi za našega skromno plačanega delavca, ve ta delavec najbolje sam in ne bo nikdar pozabil na to. Za nekaj dinarjev se je mučil in hodil ure in ure daleč vsak dan na delo, ker ga drugod ni dobil, tedaj pa so prišli ljudje, ki jim ni bilo po volji, da je ostal še vendar pošten, in so ga kljub temu, da mu je doma skoro umirala številna družina od gladu, očrnili kot človeka, ki rovari proti državi in ki ji je postal nevaren. Da, da, nevaren pač, toda ne državi, pač pa vsem tistim, ki so delavca pognali dostikrat v obup. Pa če že ne ravno v obup, pa prav gotovo ob službo, če niso plesali, kakor je bil takt »slovite« godbe pod taktirko JNS. Kdo se je potegnil na merodajnih in vplivnih mestih za delavca, da bi dobil dela in kruha, ali vsaj, da bi obdržal delo, ki ga je dolga leta opravljal z veselim obrazom, trdno volio do njega, in po slovensko pridnimi rokami? Ali so se morda potegnili zanj tisti, ki so vas prisilili, da ste jih volili. Premislite!

Ali je morda treba zopet in ponovno podarjati, da nosijo veliko krivdo samoizvoljeni župani in njihovi pajdaši kot k srcu prirastli višjim političnim osebnostim tudi za to, da so po tolikih in tolikih **prosvetnih domovih pogasnile luči in so se vrata vanje zaprla, da se le ne bi več našel kdo vedrega obraza, ki bi mu bilo še kaj na tem, da se tudi slovensko ljudstvo prosveti.** Ni treba iskati krivcev prav daleč, blizu so in ti so najbolj nevarni. Premislite tudi to!

Izobražence, ki so doma z dežele ali iz mesta, so politični priganjači kratkomalo imenovali zapeljivce in jim napovedali večno preganjanje. In res so zadiviali nad njimi in zavihteli po njih svoj sramotni bič, **toda z bičem se ubija, ne pa spreobrača.** Še so v spominu tisti **Pucljevi** govori, ki so bili celo objavljeni v časopisju »nevenljive slave«, s katerimi je ta »pravi« in »neomadeževani« voditelj **oznanil preganjanje zapeljivcev, zapeljancem pa odpuščanje. Napoved o preganjanju se je uresničila,** odpuščanja pa »zapeljanci« niso dočakali in ga tudi niso pričakovali od zloglasnih ljudskih tiranov, ker so še pošteni in ne marajo take vrste milosti.

Ostal je še tudi do danes spomin na kupovanje glasov pri volitvah leta 1933. Prešerni mogotci so računali, da je tudi nekaj takih ljudi, ki bodo zaradi težkega položaja, v katerem žive, zatajili tudi svoje pravo prepričanje. Marsikdo se je tedaj sprijaznil z mislijo, da je silobran končno le dovoljen, in da greh, ki bi ga napravil, ne bo šel na njegovo vest. Res je mikavna nova obleka, čevlji, zimska suknja, lep denar in podobne dobrote. Toda, to je nič več in nič manj kakor skodelica leče, za katero so hoteli kupiti vaše prepričanje. Pomislite v nedeljo tudi to!

V nedeljo je dan, ko boste lahko, toda to pot, popolnoma svobodno nastopili in volili po svojem najboljšem prepričanju ljudi, ki nimajo samo polna usta obljub in groženj, pač pa take, ki poznajo **delo tudi za druge, ne samo zase. Po tej zmagi, ki naj bo praznik slovenskega poštenja, bodo vaši župani pravi slovenski župani ter prvi in zadnji delavci za napredek občin in blagor vsem občanom.**

Gradbena podjetnost v Mariboru v letošnjem letu

Maribor, 22. oktobra.

Za mariborsko gospodarsko in socialno življenje je bila letos gradbena podjetnost velikega pomena. Tako živahnih gradbenih sezon smo v povojnem času v Mariboru namreč še malo imeli. Računa se lahko, da tiči v zgradbah, ki so se letos dozidale ali začele zidati, dobrih 43 milijonov dinarjev. Ta denar je šel za stavbišča, za materijal, v dobri meri pa tudi za mezde delavstvu, ki je bilo pri zgradbah zaposleno. V mariborskem gospodarstvu se gotovo ta denar zelo močno pozna, pa tudi v socialnem življenju se čuti njegov vpliv posredno in neposredno. Pretežna večina denarja je namreč prišla iz zasebnega žepa v obtok, ker je letos zasebna podjetnost daleč nadkrilila javno. Med javnimi deli je omembe vredna samo graditev nove magdalenske šole, za katero je mestna občina žrtvovala 8 milijonov Din. Tudi mariborski stanovanjski mizeriji bo precej pomagano

Okrog 200 novih stanovanj

je bilo letos z novimi zgradbami gotovih ali se pa še dogotavljajo ter bodo na razpolago prihodnjo pomlad. V letošnjem letu so se dogradile v Mariboru sledeče večje zgradbe: 5 visokopritličnih hiš, 8 enonadstropnih, 2 dvonadstropni, 2 trinadstropni, 1 štirinadstropna stanovanjska hiša, 1 dvoriščno stanovanjsko poslopje, 1 industrijska zgradba, poleg tega pa še cela vrsta manjših del, kakor nadzidave nadstropij, prizidki, razne preureditve itd. Med javnimi deli omenjamo predvsem zgradbo nove magdalenske šole. Vrednost vseh teh letos dovršenih zgradb znaša 15 milijonov dinarjev, od česar odpade na novo šolo 8 milijonov. V omenjenih zgradbah je vsega skupaj 64 je 5 petsobnih, 4 štirisobna, 13 trosobnih, 34 dvosobnih, 8 pa enosobnih. Dvosobna stanovanja so se v Mariboru izkazala kot najrentabilnejša in stanovanj in 7 stanovanjskih sob. Med stanovanji najbolj iskana ter jih sedaj tudi največ grade. Eno stanovanje pa je bilo letos zgrajeno res gosposko. Obsega namreč nič manj kot

12 stanovanjskih prostorov

z vsemi pritiklinami in vso udobnostjo. To je gotovo največje stanovanje v Mariboru, ki si ga zamore privoščiti samo velik bogataš. V gradnji se nahaja v Mariboru sedaj: 1 štirinadstropna, 3 trinadstropne, 5 dvonadstropnih, 18 enonadstropnih, 6 visokopritličnih stanovanjskih hiš, 1 nadzidek, 4 gospodarska poslopja, 8 preureditev, 10 industrijskih zgradb, 1 bolniška zgradba itd. Dovoljeni sta še dve zgradbi, ki se še nista pričeli zidati, in sicer 1 visokopritlična in 1 enonadstropna hiša. Vrednost vseh teh zgradb je preračunana na okroglo 28 milijonov dinarjev, obsegala pa bodo 3 petsobnih, 2 štirisobni, 27 trosobnih, 68 dvosobnih, 38 enosobnih stanovanj, poleg tega še 10 pisarniških sob in 5 trgovskih lokalov. Med industrijskimi zgradbami je največja nova tovarna, sukanca, ki jo je zgradilo podjetje Hutter in drug. Tudi vse ostale zgradbe je gradila večinoma tekstilna industrija.

Šušmarstvo - konkurenca gradbenikov

Gradbena podjetja so letos imela dobro sezono. Zaposlena so bila v polni meri ter so od pomladi do jeseni imela nastavljenih povprečno 1000 delavcev. Kljub temu pa gradbeniki z letošnjo sezono niso prav zadovoljni. Šušmarstvo v gradbeni stroki se je namreč že tako razpaslo, da gre podjetnikom resno na živce. Računajo, da so letos šušmarji zgradili v Mariboru in najbližji mestni okolici nad 100 novih stanovanjskih hiš. Šušmarji pa ne grade samo manjših enodružinskih hišic na periferiji, spravljajo se tudi nad večje zgradbe, vile itd. Okolico pa šušmarji sploh popolnoma obvladajo ter so tam sila redke stavbe, ki bi jih gradil kak koncesijonirani podjetnik. Gradbeniki so poskušali dosedaj že razna sredstva, zaradi premalo točne zakonodaje pa so ostala večinoma brezuspešna in šušmarji šušmarijo še naprej.

Uboj v Počehovi

Maribor, 23. oktobra.

Pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je obravnaval danes dopoldne tragičen primer, ki se je pripetil dne 5. julija t. l. v Počehovi pri Mariboru. Zagovarjal se je 27 letni delavec Alojz Karnet s Pesniškega dvora zaradi uboja Alojza Majerja, katerega je zabodel v trebuh, da je zaradi zadobljene rane naslednjega dne v bolnišnici umrl. Karnet se je omenjene nedelje nahajal v večji družbi, ki je imela s seboj godce ter je popivala od Kungote do Počehove v raznih gostilnah. Ko so prišli v Počehovo že vsi močno vinjeni, so zavili v Kolaričevo gostilno. Gostilničar ni bil nič kaj vesel pijanih gostov, ki so hoteli, da bi njihovi godci igrali, dasi je imel gostilničar že svojo godbo. Ni jim dal vina, ker je došlece tako razjarilo, da so šli na vrt ter začeli tam razbijati klopi in stole. Godba v gostilni je zaradi razgrajanja utihnila in ljudje so šli pogledat, kaj delajo razgrajači. Med radovedneži je bil tudi pokojni Majer, ki je igral v gostilni harmoniko. Čim je stopil na prag, je priskočil k njemu Karnet ter mu zasadil nož v trebuh. Majerja so prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je naslednjega dne na posledicah poškodb umrl. Karnet dejanje taji ter pravi, da je bil sam v gostilni tepen, da pa ni nikogar zabodel. Vendar so njegov zagovor priče zavrgle ter odločno vztrajajo pri tem, da je on zabodel pokojnega Majerja.

Razprava ob času poročila še traja.

Drzen vlom v Zapužah pri Begunjah

V noči od 19. na 20. oktobra je bil izvršen drzen vlom v trgovino z mešanim blagom, last g. Anice Božič. Tat je izkopal v zid luknjo v velikosti 40 krat 40 cm ter skozi njo zlezel v trgovino. Odnesel je 1300 Din v gotovini ter večjo količino cigaret in žganja, tako, da znaša skupna škoda 1600 Din. Vlomilsko orodje, to je dva železna bata in škarje za rezanje drevja je pustil na licu mesta ter s plenom izginil. Požrtvovalni orožniki iz Begunj zadevo pridno raziskujejo.

Zanimivo predavanje za absolvente trgovskih šol

Šola in življenje

Ljubljana, 23. okt.

Vsak, ki je kdaj prestopil prag šolskega poslopja in nekaj let na ta prag življenja, se je zdrznil ob žgočem spoznanju, kako globok prepad zija med teoretičnim znanjem, ki ga je pridobil v šoli in med bridko stvarnostjo življenja. Večina se kaj kmalu sprijazni z vsemi razočaranji in porazi, ter s časom postane avtomat, ki topo in brez zanimanja za razvoj kulturnih, socialnih in drugih problemov, izpolnjuje svojo službo.

Absolventi trgovskih šol so z ozirom na ustroj teh šol še prav posebno podvrženi nevarnosti, da ob vstopu v službo izgubijo vso svojo individualnost ter vsak stik z dogodki, ki gredo mimo njih. Zato hoče Društvo absolventov državne trgovske šole v Ljubljani izpolniti to vrzel s ciklusom predavanj, ki naj poglobijo znanje svojih članov in jim pokažejo smernice. Prvo takšno predavanje je bilo včeraj, t. j. v četrtek zvečer ob pol 9. v restavraciji Briški na Kongresnem trgu. Predaval je prof. Jože Kranje o temi:

Zaposlitev in kako si pomagati v življenju

Predavatelj je uvodoma pravilno naglašal, da je šola — šola, življenje pa — življenje. V šoli teče življenje po strugah, ki jih določa učni načrt in dopolnjujejo pravilniki, kdor pa je zapustil suhoparne prostore šolskih poslopij, ta ne bi smel v verige ukovane znanosti in suhega pouka, temveč bi moral iskati sočnih življenjskih resnic in odprtih besedi.

Predavatelj je posegel do jedra vzgojnega problema in poudaril, da tvorijo šolo trije: starši, **dijaki in učitelji.** Starši, ki pošiljajo otroke v šolske klopi, da jim olajšajo boj za obstanek. Dijaki, ki se v njih meša naivnost z zrelostjo, mladost z znanostjo in brezskrbnost s šolskimi pravili. Učitelji, ki morajo predpisano snov ubiti v mlade glave, obenem pa nadzirati, da šolsko življenje teče tako, kot to zahtevajo šolske odredbe. Če bi ti trije mogli sodelovati roko v roki in če bi profesor res poznal svojega dijaka do dna, mu bil prijatelj, oče in vzgojitelj, obenem pa bi dijak v njem videl človeka, ki mu lahko v vsem zaupa, se mu potoži in išče v njem opore — bi ne bilo treba tožiti o nepopolnotsi pouka, o sovraštvu dijakov in pritoževanju profesorjev. Šolska vzgoja bi potem dosegla svoj namen:

šola bi ustvarjala človeka, ne absolventa

Ko pride čas in dijak zadnjič zamahne šoli v slovo, nenadoma široko odpre oči: nepripravljen stoji pred vso resnostjo življenja. In ko potem ves truden poseda doma, pisari prošnje za službe, je kakor brez opore. Edina misel mu je: kruh, kruh... vse drugo počasi izginja. In ko napoči tisti trenutek, ko prvič prestopi prag pisarne, banke, trgovine, je zanj končan en del življenja.

Skoro večini se potem zdi, da je zdaj konec vsega, mislijo, da so dosegli višek v svojem življenju, zato postanejo apatični za vse drugo. Prav nič ne pomislijo, da se prav ta hip vzgajajo novi, ki bodo morali prehoditi njihovo pot. Ne zavedajo se, da šele tedaj, ko si pridobijo osnovo svojega življenja, kruh, nastopi čas, ko bi morali pričeti vzgajati samega sebe, se posvetiti svoji duševnosti in se žrtvovati tudi za one, ki še niso nastopili njihove poti.

Organizacija, brezposelnost, zaposlitev

Večina absolventov trgovskih šol se bori ob majhnih plačah, vržena je v pest izrabljanju, odvisnosti in hlapčevstvu. Premnogi absolventi pa obsede doma — medtem, ko po trgovinah, tovarnah, podjetjih sedi vse polno ljudi, ki niso naši državljani. Pravilo bi moralo biti: v slovenska podjetja — slovenske ljudi! Z razširjenjem znanja v vseh panogah, učenjem jezikom itd. bodo absolventi imeli najboljše orožje v rokah proti tujcem, ki jim odjedajo kruh. Potrebna bi bila tudi zakonita zaščita, s katero bi se onemogočilo, da bi lahko postal trgovski in bančni uradnik vsakdo, če ima trgovsko izobrazbo ali ne.

Več slovenske zavesti!

Proti koncu svojega zanimivega predavanja je predavatelj podal nekaj stvarnih nasvetov za delo v organizaciji. Predvsem bi organizacija morala gojiti stik z obiskovalci šol in jih pripravljati na njihovo članstvo. Dalje naj bi izdajala knjige za strokovno šolstvo, posredovala za službe, kontrolirala odnose delodajalcev do uslužbencev, poglabljala znanje članov itd.

Po sklepnih besedah, ki je v njih še posebej izrazil svojo željo, da bi organizacija vzgajala svoje ljudi tudi v **slovenski zavesti,** je predavatelj žel od nabito polne dvorane živahno odobravanje — dokaz, da so njegova izvajanja zadela v živo.

Zahvala staršev Ljubija Bartola

Ljubljana, 23. oktobra

Včeraj popoldne ob 14 uri so ob ogromni udeležbi Ljubljančanov položili k večnemu počitku na pokopališču pri Sv. Križu mladega reševalca iz Drage, Ljubija Bartola. Kdor je gledal pogreb, je moral spoznati, da se je Ljubljana dostojno oddolžila svojemu najmlajšemu junaku, ki je s toliko srčnostjo in junaštvom, ki bi tudi vsakemu odraslemu možu ne bilo lastno, dal svoje življenje, da je rešil smrti ostalo družino in vso vas opozoril na pretečo požarno nevarnost, ki bi utegnila uničiti imetje vseh vaščanov.

Dobra srca Ljubljančanov so preskrbela malemu Ljubiju dostojen in veličasten pogreb.

Danes sta se zglasila v našem uredništvu oče in mati Ljubija ter sta prosila, da naj tudi mi izrazimo ljubljanski javnosti, ljubljanskemu županu g. dr. Adlešiču, posebno ljubljanskim časnikarjem njuno iskreno zahvalo za vse, kar jima je Ljubljana v teh njunih žalostnih dneh dobrega izkazala.

»Vedel sem — je dejal g. Bartol — da dogodek ne bo šel mimo ljubljanske javnosti neopažen. Da pa bo ljubljanska javnost pokazala toliko sočustvovanja, in da bo tudi dejansko v tako izdatni meri priskočila na pomoč, tega si nisem upal pričakovati. Zato Vas prosim, da tudi preko Vašega lista izrazite vsem, ki so naju z ženo ob tragični smrti najinega sina kakorkoli podprli, najino odkrito zahvalo.«

Viničarije se praznijo

Sv. Ana v Slov. gor., 22. oktobra.

Ker je v Slovenskih goricah nastavljenih za obdelovanje kmečkih in drugih vinogradov zelo mnogo viničarjev z družinami, je letos pri tem stanu nastala velika sprememba. **Vinogradniki so v Slov. goricah odpovedali službe do 600 viničarskim družinam, ki se sedaj selijo.** Viničarski stan je v Slov. goricah najrevnejši, saj družine trpe posebno v zimskih dneh največje pomanjkanje. Krivi niso sami, ampak vinogradniki, ki jim je viničar deveta briga in da po nekod nekateri kmetje strahovito izrabljajo ter dajejo nizke plače v blagu, ozir. v poljskih pridelkih. Viničarskemu stanu, ki ima svojo organizacijo, naj se vendar enkrat priskoči na pomoč, saj zahteva samo to, da česar ima pravico.

Vedno manj brezposelnih

Hrastnik, 22. oktobra.

Brezposelnost v letošnjem letu v naši dolini je nekoliko omiljena. V začetku spomladi je bilo mnogo brezposelnih zaposlenih pri občini in okrajnem zastopstvu do letošnje pozne jeseni na cesti, Hrastnik—Trbovlje. Še vedno jih je nekoliko zaposlenih pri javnih delih, tako da so delavoljni vedno imeli delo in nekaj malega zaslužili. Nihče pa ni mislil, da bi rudnik na novo sprejel nove delavce v službo, kakor se je to zgodilo ta teden. Ker je bilo vedno rečeno, da se standard delavcev ne sme zvišati in ne znižati, se je vendar ta teden sprejelo v delo 13 novih delavcev. Vsekakor je bilo to dejstvo, da je bilo možno dočakati kaj takega. Že zaradi tega tudi, ker so sami domačini. Tudi v steklarni se dobro obratuje, vedno se jemljejo na novo delavci in delavke v delo. Seveda so razna dela — in kateri ni kvalificiran steklar — je bolj slabo plačan. Obrat kemične tovarne tudi jako dobro obratuje — seveda z majhnim številom delavstva.

27 učiteljev za kmetijsko nadaljevalne šole

Maribor, 22. oktobra.

Danes se je zaključil na banovinski sadjarski in vinarski šoli tečaj, ki je za napredek podeželskega kmetijstva izrednega pomena. 27 učiteljev na naših podeželskih kmetijsko-nadaljevalnih šolah je polagalo izpite iz raznih kmetijskih panog, kakor sadjarstva, poljedelstva, živinoreje, vinarstva in gozdarstva, katere so študirali pod strokovnim vodstvom na mariborskem tečaju. Ta tečaj se je pričel že meseca aprila. Vpisalo se je vanj 30 učiteljev. Vršil se je nato v treh razdobjih; spomladi, v poletju in sedaj v jeseni. Vsakokrat je trajal mesec dni. Danes pa se je 27 absolventov tega tečaja podvrglo zaključnemu izpitu in ga napravilo pred komisijo, v kateri so bili načelnik kmetijskega oddelka banske uprave ing. Podgornik, ravnatelj sadjarske in vinarske šole Priol, referent za kmetijsko nadaljevalno šolstvo Krošl, prof. Šiftar, ing. Eyselt, ing Sotošek in prof. Vojsk. Izpit so napravili: Borko Franc, šol. upr. Sladki vrh, Casar Vinko, uč. Dobrovnik, Čekada Miroslav, šol. upr. Sv. Jedert nad Laškim, Erker Milan, šol. upr. Petešovci, Gerdel Ivan, šol. upr. Begunje pri Cerknici, Galob Rudolf, šol. upr. Mežica, Horvat Janko, šol. upr. Kafca pri Dol. Lendavi, Horvat Božidar, Sv. Anton v Slov. goricah, Kmecl Edmund, šol. upr. Sv. Jurij pod Kumom, Jandl Franc, učitelj Studenice pri Poljčanah, Kolar Franc, šol. upr. Ljubno v Sav. dolini, Kmet Herman, šol. upr. v Ribnici, Kocuvan Adolf učitelj Sv. Andraž v Slov. goricah, Knol Janez, šol. upr. Fara vas pri Kočevju, Mayer Julij, šol. upr. Dob pri Domžalah, Meško Jakob, učitelj Sv. Rupert v Slov. goricah, Nabergoj Danilo, učitelj Dravograd, Pavlič Ivo, učitelj v Keblju, Pavlik Ivan, šol. upr. Gornji Petrovci, Petrun Jože, šol. upr. Sv. Lovrenc na Pohorju, Preden Zvonko, šol. upr. Majsperg, Roškar Janko, učitelj Pišece, Skubic Hinko, šol. upr Cerknica, Tavželj Josip, šol. upr. Fram, Vončina Drago, šol. upr. Dolenja vas pri Ribnici, Zajc Adolf, šol. upr. Metlika.

Regulacija Blatnice pri Begunjah

Tehnični oddelek kr. banske uprave regulira hudournik Blatnico, ki je delal veliko škodo poljedelcem s tem, da je preplavljal polja in jih zasipal z gramozom. V gornjem toku bodo napravili tri jezove, v katerih se bo gramoz lovil ter bo s tem škoda preprečena.

Zaposlenih je 20 delavcev iz občine Begunje. V ta namen je predvidenih 40.000 Din. Priporočamo se banovini za nadaljna javna dela, da se z istimi da priložnost za zaslužek delavcem, ki so radi slabe trgovine z lesom brez posla.

V nedeljo Ljubljana-Hašk

Večina ligaških klubov počiva to nedeljo. BSKa se je sporazumel s sarajevsko Slavijo, da odigrata obvezno tekmo v Belgradu, katera bi se morala vršiti 8. novembra. Na ta način bo BSKu omogočena 14 dnevna turneja po Švici. Po odredbi zveze pa se bo v Ljubljani vršila nogometna tekma z zagrebškimi akademiki. V Zagrebu se srečajo v prvem finalu neoficijelnega jugo-cupa Gradjanski in Jugoslavija.

Naš nedeljski gost se nahaja v izredno dobri formi, saj je preišnjo nedeljo sigurno odpravil drž. prvaka. Tehniško izšolano igro je mlajša generacija Haška prevzela od klubove stare gared znanih internacijonalcev. Hrbtenico moštva tvorijo Gayer, dolgoletni brezkonkurenčni srednji krilec državnega teama in popularni Ico Hitrec, ki je vodja napadalne vrste rdečih. Da to moštvo ne zavzema položaja v prvenstvenih tabelah, ki bi mu po znanju pripadal, leži krivda v njihovi mehki igri, ki ne pride toliko do veljave v težkih borbah.

Naša enajstorica bo morala nuditi boljšo igro od nedeljske če želi odpraviti svojega nasprotnika. Ne sme dovoliti Hašku, da ji vsili svoj sistem igre. Če začne v nedeljo Haškova mašinerija funkcionirati v svojem stilu igre, potem je sigurno, da bodo točke romale v Zagreb. Enkrat za vselej je treba zabičati klubovim simpatizerjem, da ne sugerirajo posameznim igralcem, kako naj se igra. Treba je vedno imeti pred očmi enajstorico kot celoto. Ta mora poslušati v igri samo trenerja, ki je plačan in za to odgovarja.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, petek, 23. oktobra: Janez Kapist.
Sobota, 24. oktobra: Rafael.

*

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 21 in mr. Gartus, Moste.

*

Avtomobilska zveza s Sušakom tudi pozimi

Cesta v Gorskem Kotaru (Brod—Delnice—Jelenje), ki je bila vsled snežnih zametov zaprta, je zopet očiščena ter je avtobus tt. Avtomontaže d. d. v Ljubljani, zopet začel voziti. Vozi preko Žuženberka — Kočevja, ker je cesta v Ribnici vsled popravila zaprta, in sicer odhaja iz Ljubljane izpred hotela Miklič zjutraj ob 6. uri ter dospe na Sušak ob 12.30. Iz Sušaka se vrne ob 14.30 in dospe v Ljubljano ob 21 — Avtomontaža d. d. v Ljubljani namerava celo zimo vzdrževati promet v kolikor ji tega ne bi preprečile vremenske neprilike. Za zimsko sezono je zgradila poseben jeklen avtobus, ki je bil razstavljen tudi na letošnjem jesenskem velesejmu. Avtobus se je v vsakem oziru odlično obnesel, kar dokazuje, da je že en tak prodan v Daruvar. Čestitamo mlademu domačemu podjetu k doseženim uspehom. Želeti bi bilo tudi v bodoče take cenene in ugodne zveze z Sušakom, kakršna je bila v pretekli sezoni. Vsi uspehi tt. Avtomontaže d. d. v Ljubljani so dokaz, da se da s trdno voljo in s složnim delom le nekaj doseči, vsekakor več nego s prepiranjem in šikanami, bilo s kateregakoli naslova.

IV. prosvetni večer, ki bo danes 23. oktobra ob 8 v verandni dvorani hotela Union, velja obisku južno tirolskih vrhov, ki obdajajo: Zillertal, Stubaital in Vintschgau. Že pogledi na te gorske velikane so očarljivi. G. predavatelj prof. Janko Mlakar jih je ujel v svojo zaklenjeno kamrico, zato bo obisk teh gora v njegovi družbi gotovo zadovoljil slehernega turista. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 7. sedeži 3 din, stojišča 2 din, za dijake 1 din.

»Rektorat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani razpisuje mesto asistenta-pripravnika pri institutu za ceste in železnice. Prošnje, opremljene s prilogami po § 3. in 4. uradniškega zakona, je vložiti na rektoratu univerze kralja Aleksandra I. Ljubljani do 10. novembra t. l.« Rektor.

Otvoritev otroškega vrtca. — Na državni narodni šoli za Bežigradom se prične pouk v otroškem vrtcu dne 26 X. 1936. Starši naj prinesejo s seboj družinske knjižice.

Mnogokratnik za odmero davščine od prirastka na vrednosti v okolišu mestne občine ljubljanske, se je določil za mesec april, maj, junij, julij, avgust in september na 7, za mesec oktober pa na 10.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Petek, 23. oktobra: ob 15. uri: »Prva legija«. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.
Sobota, 24. oktobra: »Za narodov blagor«. Izven. Znižane cene.
Nedelja, 25. oktobra: ob 15. uri: »Florentinski slamnik«. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.
Ob 20. uri: »Konjeniška patrola«. Izven. Cene od 22 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20 uri

Petek, 23. oktobra: Zaprto.
Sobota, 24. oktobra: »Pod to goro zeleno«. Izven.
Nedelja, 25. oktobra: ob 15. uri: »Vesela vdova«. Izven.
Ob 20. uri: »Ples v maskah«. Izven.

DRAMA

Prva dijaška predstava tekoče sezone se bo vršila v petek, dne 23. oktobra ob 15. uri pop. Uprizorila se bo Leveryjeva drama »Prva legija« v C. Debevčevi režiji. Delo predstavlja popolnoma svojevrstno umetnino, ki prikazuje konflikte jezuitskih patrov v konviktu, v katerem se zgodi čudež. Zasedba vlog je običajna, v igri je zaposlen domala ves moški ansambl. Cene so znižane od 5—14 Din.

Mariborsko gledališče

Petek, 23. oktobra: Zaprto.
Sobota, 24. oktobra ob 20. uri: »Ciganski primaš«. Premiera. Otvoritev operetne sezone.

Maribor

Prva nočna vaja proti napadu iz zraka se bo vršila danes zvečer. Ob 19.30 bo dan znak »nevarnost napada«, ob 19.45 bo dan znak »uzbuna«, točno ob 20. pa znak »pogasite luči«. Znak za »nevarnost napada« je nepretrgan pisk siren in zvonenje vseh zvonov 2 minuti ter 3 topovski streli. Znak »uzbuna« je: pisk siren v presledkih, plat zvona 2 minuti, 3 topovski streli. Znak »pogasite luči«: pisk siren z znakom », —«, plat najmanjših zvonov 2 minuti. Znak »konec nevarnosti«: plat samo velikih zvonov 2 minuti. V ostalem veljajo za vajo vse odredbe mestne policije in odbora za obrambo mesta, ki smo jih objavili včeraj.

Nedeljski počitek v mesnicah. Združenje mesarskih in klobasičarskih mojstrov v Mariboru naznanja, da bodo v mestu in v Studencih, Pobrežju, Teznem, Košakih, Krčevini in Kamnici ob nedeljah mesarske in klobasičarske prodajalne zaprte pričenši s 25. t. m. ter se občinstvo naproša, da si preskrbi meso in mesne izdelke za nedeljo že v soboto.

50.000 Din za cesto pohorskim postojankam je odobrila banska uprava. Prvi obrok v znesku 20.000 Din je že nakazan. S tem bo omogočena končna dovršitev ceste od odcepa Pohorske ceste do Mariborske koče in Pohorskega doma, kar bo za razvoj tujskega prometa v teh postojankah velike važnosti.

Tovarna zaščitnih mask v Mariboru. Na Pobrežju se je osnovala zanimiva industrija. Novo podjetje bo izdelovalo raznovrstne maske za zaščito delavstva v obratih, kjer se razvija veliko prahu. Ker so zlasti delavci v tekstilnih obratih izpostavljeni nevarnemu prahu, je izdelovanje in prodaja zaščitnih mask za Maribor velikega zdravstvenega pomena

Naročajte in širite „Slovenski dom!"

Rojstvo slovenske umetnostne revije

Ljubljana, 23. oktobra.

Včeraj je izšla prva številka nove umetniške revije »Umetnost«. Je to prva in edina revija v državi, ki se bavi izključno z likovno umetnostjo. Revijo, o kateri je »Slovenski dom« že pisal, izdaja Društvo likovnih umetnikov v Ljubljani; njen glavni urednik pa je Ivan Zorman, upravnik Narodne galerije v Ljubljani.

Prva številka nam daje slutiti, da je okrog revije zbran najodličnejši slovenski umetniški krog, v katerem so povezane zlasti mlajše sile.

Na prvi strani je uvodna beseda o umetnosti in umetnikih. V članku je utemeljen obstoj, potreba in namen revije. Revija se nadaljuje z aktualnim člankom mladega slikarja Zorana Mušiča »Po Španiji«. Gojmir Kos poroča o letošnji beneški razstavi. R. Rehar poroča o povojni likovni umetnosti v Mariboru. Zdenka Adamič piše o Montparnasu, o Parizu in pariških modelih, nakar sledi poziv Martina Benčine k zbiranju slovenske grafike. Sledi za Ljubljano aktualen članek, v katerem se zahteva več plastike v ljubljanskih parkih. Na 11. strani nas je Miha Maleš presenetil s pesnitvijo, v kateri opisuje svojo delavnico, s svojimi aforizmi pa nam odkriva svojo umetnost in sebe. Kot posebnost moramo poudariti opise in slike osnutkov, ki so bili vposlani k ocenjevalni komisiji ob priliki natečaja za osnutek kraljevega spomenika v Ljubljani. Nato je uvrščenih zopet nekaj aforizmov Franca Tratnika, ki jim sledi beseda o treh 50-letnicah naših umetnostnih zgodovinarjev (dr. Cankar, dr. Mole in dr. Stele). V kratkih sestavkih so nato ocenjene domačae in inozemske knjige ter revije, v seznamu pa so nato zbrane vse umetnostne razstave v letu 1936.

Vsa revija je prepredena s slikarskimi deli naših znanih slikarskih umetnikov (Fran Tratnik, Zoran Mušič, Gino Severini, Karl Jirak, Ivan Kos, Jurij in Janez Šubic, Franc Gorše, Tine Kos, Lovro Janša, Maksim Sedej, Božidar Jakac, Franc Miheličč, Nikolaj Pirnat, Lojze Dolinar, Miha Maleš, Boris Kalin, Peter Loboda, Janez Valentinčič, Costa Costaperaria, Gojmir Kos in Tone Kralj).

Za naše umetnostne zgodovinarje je v reviji kot zanimiva osebnost posebno slika »Ecce homo«, ki jo je pridobil Narodni muzej v Ljubljani iz Szaparyjevega gradu iz Murske Sobote. Avtor te slike je bil do nedavnega neznan. Ko pa se je mudil v Ljubljani znameniti specialist za italijanski renesanso Bernard Berenson, je ta ugotovil, da je avtor slike »Ecce homo« Palma Jacopo Giovane (1544—1628).

Razstava umetniške trojice v Jakopičevem paviljonu po svojem obisku zelo dobro uspeva. Z ozirom na zanimanje občinstva bo v nedeljo ob 11 dopoldne skupno vodstvo obiskovalcev po razstavi. Razstavljena dela bo tolmačil g. Ivan Zorman, upravnik Narodne galerije.

Slovenec Knap: Madjar Czick

Ljubljana, 23. oktobra.

Gotovo med slovenskimi športniki ni smučarja, ki bi ne poznal enega naših najbolj uspešnih smučarskih tekmovalcev Leona Knapa. Njegovi smučarski uspehi doma in v inozemstvu so že dokaj dvignili ugled naše države v ostalem športnem svetu. Kratkomalo: Leon Knap je odličen smučarski tekač, brez katerega si ne moremo predstavljati kake naše uspešne državne reprezentance.

Madžari imajo trenutno »največjega« športnika v svojem Czicku, ki je letos v Berlinu zmagal v svoji panogi plavanja. Kdor pa je berlinska tekmovanja zasledoval, ta ve, kako je Czick zmagal. Njegova zmaga dokaj sporna. Kljub temu so sodniki odločili, da je Czick zmagovalec in pri tem je ostalo. Madžari niso vedeli, kako bi svojega »zmagovalca« dovolj počastili. Slučajnemu zmagovalcu Czicku so vsepovsod prirejali veličastne sprejeme, posebne pozdravne večerje itd. Kar je pa višek: postavili so mu spomenik. Czick je trenutno ena najpopularnejših oseb na Madžarskem.

Vsaj toliko, kolikor pomeni za Madžare Czick, pomeni za nas — če primerjamo športno razmerje — Leon Knap. Oba sta za svoj narod na športnem polju priborila sorazmerno precej enake uspehe in morala bi biti torej oba deležna tudi enake pozornosti. Toda, če primerjamo to plat obeh športnikov, pridemo do poraznega zaključka: Dočim so Czicku postavili spomenik, se naš Knap že **tri leta** bori za svoj obstanek. Odkar je prišel pred tremi leti od vojakov, ni mogel najti več službe. On je mizarski pomočnik in v vsem tem dolgem času ni naletel na človeka, ki bi mu hotel in mogel pomagati. Iskal je in iskal, med tem se skušal preživljati, kakor se je vedel in znal, bil je pač v vsem deležen oskrbe s strani itak skromno situiranih staršev, a zaposlitve ni mogel dobiti. Končno se je za Knapa potegnil nek njegov znanec iz — Gradca ter mu sedaj preskrbel službo v — Gradcu.

Te dni se je Leon Knap mudil v Ljubljani; prodal je celo svoje najljubše stvari — smučarsko opremo, da bi na ta način spravil skupaj nekaj denarja za pot. Jutri se odpelje v Gradec, da tam nastopi svojo novo službo.

Primer Leona Knapa je sicer značilen za čistost amaterizma v našem smučarskem športu; kljub temu pa gre v tem primeru za pretiran amaterizem in je slučaj tak, da ga nas mora biti samo — sram!

V zvezi s Planico odstopil tajnik FIS-e

Ljubljana, 23. oktobra.

Po inozemskih listih smo včeraj zabeležili vest, da je podal ostavko na svoje mesto tajnika pri FIS-i dosedanji dolgoletni tajnik g. Ingw. Smith-Kieland, češ, da je — prezaposlen. G. Smith-Kieland je, kakor znano, višji uradnik v zunanjem ministrstvu v Oslu in zavzema ta položaj že dolgo vrsto let. Pri tem položaju je še vedno našel dovolj časa, da je mogel poleg svoje službe opravljati tudi posle tajnika pri mednarodni smučarski organizaciji. Malo čudno se sedaj sliši, da je naenkrat prezaposlen. To tem čudneje, ko je vendar jasno, da bi g. Smith-Kielando svoji prezaposlenosti bil prepričan že ob priliki kongresa v Ga-Pa, ko je prevzel mesto tajnika. Da bi mu delali radi tajništva neprijetnosti v službi, si ne moremo misliti, ko nam je znana popularnost smučarskega športa na Norveškem. To pride tem manj v poštev, ker tajniško mesto pri FIS-i ne daje tajniku nič več dela, kakor tajništvo kakega srednje velikega kluba.

Spričo teh okolnosti je več kakor gotovo, da prezaposlenost ne more biti vzrok demisije gosp. Smith-Kielanda. Bolj verjetno bo, da je g. Smith-Kieland odstopil radi protesta, ki ga je vložila naša Zimskošportna zveza v Oslo v zvezi s postopanjem FIS-e glede Planice. Gospod Smith-Kieland je bil namreč tisti, ki je našo Zvezo in upravo Planice pismeno obvestil, da proti planiški prireditvi s strani FIS-e ni nobenih ovir in da so za prireditev na razpolago tudi norveški tekmovalci. Kljub temu da so se funkcijonarji Zveze in Planice skoraj dnevno pogovarjali s Smith-Kielandom preko telefona, g. Smith-Kieland nikdar ni omenil, da bi imela FIS-a kaj proti planiški prireditvi. Ker je s temi dejstvi naša Zveza utemeljila tudi svoj protest in verjetno je, da je g. Smith-Kieland izvajal iz tega posledice in podal ostavko.

Do tega prepričanja nas dovaja tudi dejstvo, da FIS-a omenjenega protesta do danes, ko je preteklo od vložitve protesta že nad 6 mesecev, še vedno ni rešila ...

Iz sodne dvorane:

Dva težka kanona osvobojena

Ljubljana, 23. oktobra.

Ljudje božji! Nikar ne mislite, da je to bilo tam na Španskem. Ne! V Ljubljani, tam v sodni dvorani štev. 79 pred tremi resnimi sodniki sta stala dva »težka kanona«

Dobrunjski Janček je pred pustom letos 11. februarja primahal v Ljubljano. Kupil si je pri Preskerju čedno obleko in drugod svetle lakaste čevlje, da bi paradiral na neki »ohceti«. Janček je nato zavil k »Štefanu« na »darmatinca«, kakor se je sam izrazil. Tam je dobil dva žejna »prijateljčka«. Pili so ko žolne. V neki drugi gostilni je Janček zaspal. Eden »pivskih bratcev« je pograbil čevlje, drugi, Janez Š. — Ižanec, ki ima v črnih registrih zapisanih že 10 kazni zaradi tatvine, pa baje ovoj z obleko, ki pa jo je Janček potem nazaj dobil.

Ižanec je pred sodniki ogorčen zatrjeval, da je nedolžen. Je pa kampeljc Iz Ljubljane je izgnan za 3 leta, pa je dobil pri Črnovskem g. kaplanu potrdilo, da je revež, potreben podpore in oče treh otrok.

Predsednik: »Potrdilo pravi, da imate tri otroke!«

Janez: »Gospod! Dva sta mi umrla! Kaj čem? Ali naj podporo iščem pri ciganih?«

Priča Janček iz Dobrunj je nato prišel v dvorano.

Predsednik: »Poznate tega človeka?« Obrnil se je proti publiki.

Ižanec: »Kaj zijaš okrog? Mene poglej!«

Ko je Janček pripovedoval svojo dogodivščino, mu je Ižanec zabrusil: »Kaj boš govoril? Jezen in hud si bil, da si kar tulil, bkan!!«

Branilec: »Da obtoženec ne bi imel tako pisanega kazenskega lista, ne bi prišel na zatožno klop. Vse je plod bujne fantazije.«

Sodba: Zaradi pomanjkanja dokazov se obtoženec oprosti.

Drugi »težki kanon« je bil elegantni Peter iz okolice Kranja. Star je 40 let, a po ječah je presedel že 16 let. Šentviški orožniki so ga avgusta zasačili v Mednem, ko je ponujal par čevljev na prodaj. Čevlje je vrgel vstran, sam pa pobegnil proti gozdu. Prijeli so ga. Na orožniški postaji. Orožnik: »Kdo in kaj ste?« Peter: »Janez Kočevar, čevljar v Št. Vidu.« »Ne boš nas ugnal. V Št. Vidu ni nobenega Kočevarja!« »No! Ta in ta sem.« Na njegovem domu so našli veliko zbirko najrazličnejše ropotije. Pred sodniki. Predsednik: »Vse se nam čudno zdi! Čemu vam je bila ta ropotija, kakor: stroj za drobljenje orehov in stroj za pasiranje krompirja? Pravite, da ste vse to kupili od Ivana Virnika, trgovca v Vodicah!« »Da, gospod predsednik ...« »Po Vodicah so ga povsod iskali, pa ga niso našli! ...« »Ne morem pomagati! Iščite ga!«

Branilec: »Kriminalistika ne pozna, da bi bil že drugače večkrat obsojen, bil sojen le na podlagi suma. Ni dolžnost osumljenca, da dokaže svojo nedolžnost, pač pa državnega tožilca, da dokaže njegovo krivdo.

Sodba: Peter Š. se oprosti, ker ni dokazov za njegovo krivdo in bi bilo treba najprej dognati, komu so bile te stvari ukradene in kdaj. To ni bilo v predmetnem slučaju dognano. Peter Š. se je sodnikom vljudno priklonil, popoldne pa se je že sprehajal po Ljubljani ...

Kokainisti izročeni sodišču

Ljubljana, 23. oktobra.

Policijska uprava je včeraj predložila državnemu tožilstvu prav obširno poročilo o znani kokainski aferi, v katero je zapleten tudi neki ljubljanski trgovec. Kokainisti so prodajali okrog mesto kokain navadno sodobikarbono v pravilno etikiranih zavojčkih. Zaradi zločinstva obrtoma izvrševane prevare v smislu paragrafa 334. in 337. k. z. je bilo ovadenih 7 članov »kokainski trgovske družbe«, ki so bili včeraj opoldne vsi prepeljani v preiskovalne zapore okrožnega sodišča. Trgovec in še neka gospa pa sta bila ovadena zaradi omejevanja osebne svobode. Kokainska afera je sedaj poverjena preiskovalnemu sodniku v nadaljno preiskavo.

Nevaren nočni požar v Lešah

Begunje na Gor., 22. oktobra.

Radi slabega dimnika je izbruhnil dne 20. okt. ob 4 zjutraj požar v hiši g. Švaba Antona iz Leš pri Brezjah. Hiša je zgorela do tal. V nevarnosti pa je bila tudi cela družina, ki je sladko spala, medtem ko je gorela streha nad njo. Gasilska četa je celo družino rešila pred strašno smrtjo v plamenih. Lastnik hiše je bil zavarovan za Din 25.000 ter je radi prenizkega zavarovanja škoda le delno krita.

Od tu in tam

Enodnevno bivanje romunskega predsednika vlade Tataresca v Belgradu je bilo popolnoma zasebnega značaja. Preteklo je tudi v najstrožjem incognitu.

Razrešen je funkcije članstva nadzornega sveta Poštne hranilnice Gjorgje Rasič, generalni ravnatelj uprave državnih monopolov. Na njegovo mesto pa je postavljen za člana nadzornega sveta Poštne hranilnice dr. Ljubiša Mikič, načelnik oddelka drž. računovodstva pri finančnem ministrstvu in dosedanji namestnik v nadzorstvenem svetu Poštne hranilnice.

Finančni minister dr. Dušan Letica je včeraj sprejel v svojem kabinetu češkoslovaškega poslanika na našem dvoru dr. Vaclava Girso. Ob tej priliki je dr. Girsa izročil g. Letici visoko odlikovanje lente belega orla prve stopnje, ki ga je z njim odlikoval predsednik češkoslovaške republike dr. Edvard Beneš. Isto odlikovanje je dobil tudi prometni minister dr. Mehmed Spaho.

Pri pošiljanju jaje, zaklane perutnine, puranov v Anglijo carinarnice ne bodo več zahtevale, da se priloži k tovornemu listu tudi potrdilo urada za kontrolo izvoza, kakor je bilo to dosedaj potrebno. Angleški uvozni kontingent pa ostane še nadalje v veljavi za prašičke (bekone) in bo zato urad dajal zanje še nadalje potrdila o kontingentiranju za prašičke v Anglijo.

Uprava državnih monopolov opozarja na nekatere osebe, ki prodajajo nerabne in neveljavne kolke pooblaščenim prodajalcem znamk na drobno. To je po čl. 42. pristojbinskega zakona prepovedano in združeno z denarno globo. Neuporabljene kolke zamenjava v Belgradu blagajna za prodajo znamk in kolkov pri upravi monopolov, drugod pa davčne uprave.

V Nico — na jesensko mednarodno konferenco za vozni red tovornih vlakov v mednarodnem prometu — bo tudi naša država poslala svoje zastopstvo.

Polovično voznino je dovolil prometni minister na državnih železnicah vsem udeležencem slavnostnega odkritja spomenika Stjepanu Radiću v nedeljo v Petrinji.

Za upravnika pisarne pri okrožnem sodišču v Ljubljani je premeščen računovodja pri apelacijskem sodišču istotam. Za pristava pa sta napredovala pri oddelku za socialno politiko in narodno zdravje pri banski upravi v Ljubljani v 8. polož. skup. mag. pharm. Radovan Damaska, za zdravstvenega pristava na šolski polikliniki v Ljubljani pa dr. Marija Kuraltova.

Avtograme je prodajal po pet dinarjev neki mladenič, ki se je te dni pojavil v Slavonskem Brodu. Izdajal se je za mladega hrvatskega književnika Vladimirja Jurčiča iz Zagreba in je prodajal tudi knjigo tega pisatelja, ki nosi naslov: Kako so umirali naši književniki. Da bi odvrnil vsak sum od sebe, se je sam javil na policiji, kjer je pokazal tudi diplomo, glasečo se na ime Vladimirja Jurčiča, dejal pa je tudi, da ima poleg tega še dva doktorata in da zna več tujih jezikov. Celo to so govorili, da bo ta mladenič v kratkem imel na gimnaziji predavanje o sodobni literaturi. Končno pa se je le našel neki uradnik, ki je poznal osebno pravega književnika Vladimirja Jurčiča. Ko so ga prijeli, je priznal svoje varanje ter dejal, da je to delal zaradi tega, da lažje prodaja knjige. Čudno je tudi to, da je pred nekaj meseci izginila diploma književniku Jurčiču.

Razprava o dogodkih v hrvaškem Kerestincu, ki se je začela že 16. oktobra, še sedaj ni končana. Na vrsti je še vedno zasliševanje številnih prič.

Berlinski komorni orkester bo imel v soboto, dne 31. oktobra v Zagrebu svoj koncert. To bo edini koncert, ki ga bo ta orkester priredil v Zagrebu. Spored je zelo pester in obsega zelo znamenita dela svetovnoznanih skladateljev.

6,700.000 dinarjev je imel primanjkljaja Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Karlovcu od leta 1922 do 1935. Tudi sedaj kaže, da brez primanjkljaja ne bo šlo tudi letos. Bilo je že več konferenc, ki so si stavile za nalogo, da poiščejo ukrepe, s katerimi se bo dalo sanirati gospodarstvo tega urada, vendar pa je do danes vsak poizkus ostal brez uspeha.

Še vedno ni znano, kdo je ukradel dragoceno sliko kraljice Jelisave iz arhiva novosadske občine. Slika je po zatrjevanju arhivarja izginila meseca februarja t. l.

Po bosanskih hribih je včeraj ponovno zapadel sneg. Pravijo, da ga je včeraj popoldne padlo 15 cm visoko.

Milijon dinarjev kredita je dobila občina varaždinska od ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. S tem denarjem naj bi se postavila nova zgradba, v kateri bi bile nastanjene razne delavske ustanove, kakor borza dela, delavska kuhinja, stanovanja, stanovanjski prostori za delavce itd.

Pri ličkanju koruze je v vasi Žazina blizu Osjeka neznanec ustrelil bogatega kmeta Mato Moraviča skozi okno. Vse kaže, da je ta strel počil zaradi krvne osvete, kajti decembra meseca lanskega leta je Mato Moravič ubil na neki zabavi Stepana Zatluko, ki je sedaj osumljen, da je ustrelil Moraviča.

Čiščenje Dioklecijanove palače hoče izvršiti splitska občina, ki je zaradi dogovora sklicala vse hišne lastnike, ki imajo svoje hiše na gornjem delu Dioklecijanove palače. Socialno ministrstvo je v to svrho votiralo 100.000 Din, katerim je priložila 100.000 Din tudi splitska občina, da bi se s tem denarjem očistili ogromni podzemski prostori Dioklecijanove palače.

Kolektivno zavarovanje svojih članov namerava izvesti uradniška zadruga v Šibeniku ter v to svrho že izdeluje poseben pravilnik.

Sarajevski trgovci proti izdaji ugodnosti sušaški luki. Trgovinsko ministrstvo je pozvalo tudi sarajevsko trgovinsko zbornico, naj se izjavi na prošnjo sušaške luke glede posebnih ugodnosti, ki naj jih dobi ta luka pri uvozu surovih kož. Sarajevska zbornica je po zaslišanju zainteresiranih trgovcev poslala ministrstvu izjavo, v kateri je odločno proti takim ugodnostim, ker bi bile s tem prizadete ostale jadranske luke, poleg tega pa bi pomenila taka ugodnost vsesplošno konkurenco naši kožarski trgovini.

Na slapovih reke Krke v Dalmaciji dela že nad 100 delavcev, ki pripravljajo teren za gradnjo tvornice aluminija. Tudi električna centrala Šupuk se povečava in so nabavljeni tudi že stroji za tvornico. Obstojal pa je strah, da bi kmetje delali kake težave zaradi zemljišč. Toda ti so sedaj dali tudi svoj pristanek. Potrebni aluminijev oksid bo tvornica dobavljala iz Most pri Ljubljani.

Start nemške ekspedicije:

Z avtomobilom iz Berlina v Tokio

Te dni je iz Berlina odbrzela svojevrstna prometna naprava: navaden osebni avtomobil, ki pa je imel za seboj priklopljen ogromen kovčeg. Ta kovčeg je izdelan v obliki avtomobila, le da ima samo eno os in dve kolesi. Ta kovčeg, torej prav za prav nek priklopni avtomobil, drvi pritrjen za osebnim avtomobilom iz Berlina proti jugu. Nemčija je odposlala ekspedicijo treh svojih najizkušenejših mož na pot iz Berlina v Tokio. Vse, kar je s tem v zvezi, se da razbrati iz poročila, ki ga prinaša berlinska »Die Grüne Post« in ki ga v naslednjem ponatiskujemo. »Die Grüne Post« piše:

»Ekspedicija gre na pot! Potuje v avtomobilu od Berlina do Tokia. Avtomobilski vlak je stal na dvorišču ekspedicijskega poslopja »Die Grüne Post« in mi moremo končno doživeti ekspedicijo pet minut pred njenim odhodom. Ekspedicije navadno prav potihoma izginejo v Hamburg na kak parnik ali pa se stvorijo šele v oddaljenih deželah iz celih grmad zabojev in kovčegov. Nikdar ne moremo iti tja in videti, kako gre dejansko ekspedicija na pot.

Avtomobilski vlak smo si točno ogledali, napravili smo si fotografijo, da bi na ta način čim nazorneje tudi onim stotinam čitateljev, ki so nam ekspedicijo predlagali, pokazali kaj prav za prav pomeni ena taka ekspedicija.

„Svetovni potniki" - breme oblastem

Ekspedicija v zložljivem čolnu .. Svetovno potovanje na kolesu... Potovanje peš... valiti sod okrog sveta... vse, kar si moremo predstavljati pod pojmom gibanja, prav vse so nam naši čitatelji že predlagali. In stroški? — »Die Grüne Post« naj take podvige financira, v zameno pa sme potem objavljati poročila s takih ekspedicij.

Ali naj poudarimo, da je iz vseh teh »ekspedicij« nastal — nič? Toda vsak, ki inozemstvo pozna, naleti, ali bolje rečeno, je naletel na take »svetovne potnike« v vseh pokrajinah in vseh delih sveta: so navadno skrokani, često so na koncu svojih moči, poslužujejo se vseh mogočih trikov in često lopovščin, se preživljajo s prodajanjem razglednic — končno pa v največ primerih padejo v breme nemškim oblastem.

Ekspedicija na Dalini vzhod -

Ekspedicija na Daljni Vzhod, ki jo vidimo startati, ni nikako potovanje, kakršnega si morejo urediti in pripraviti veliki raziskovalci Arktika ali kolonij. Ekspedicija naj se pelje z avtomobilom preko Balkana, Male Azije, Irana, Indije in Kitajske v Tokio. Ona naj bo na poti obenem živ oznanjevalec nove Nemčije. Ekspedicijo tvorijo trije možje, njihove filmske naprave, knjige in razna aparatura. Da si štedijo devize, si bodo možje kratili dolgčas s predavanji in s predvajanji.

- in njena oprema

In sedaj končno poglejmo, kaj vse spada zraven, da se more reči, da je taka ekspedicija opremljena z vsem potrebnim. — Brez avtomobila ne bi šlo. Kajti svet je večji kakor obseg ene vasi in pri vsej lepoti sveta je tisoč kilometrov vendarle trdo dejstvo, ki postane tem trše spričo okolnosti, da je med 1000 kilometri v Aziji gotovo 500 takih, ki gredo preko stepe in puščave. Če pa vzamemo s seboj avtomobil, bo takoj postalo aktualno vprašanje nadomestnih delov, preskrba z gonilnim materijalom in vprašanje o stanju cest in potov. Samo popisi v dnevni kroniki sedaj ne bodo zadovoljili nobenega časopisa. Slike, in sicer dobre slike, spadajo k vsakemu poročilu! To pa zopet pomeni, da mora imeti ekspedicija ne samo eno kamero, marveč cel optični arsenal za vse mogoče primere in namene. Kdor hoče sigurno potovati, ta mora predvsem znati prilagoditi svoje zdravje vsakemu vremenu in vsakemu podnebju. V ta namen je vsekakor potrebna trdna streha, zdrava voda, dobro pripravljena jedila in možnost za udoben počitek.

Ekspedicija na Daljni Vzhod kaže vse to v enostavni, toda v tako precizni izvedbi, da se moramo kar čuditi. — Sploh hočejo možje, ki so v ekspediciji, s svojo opremo, izpolnjeno do zadnjega najmanjšega dela, na poti predvajati vso vrednost nemškega dela. Pokazati hočejo, da more človek udobno in enostavno potovati, če oskrbijo opremo nemške tvrdke. Zato imajo s seboj tudi dobre nemške knjige s celim indeksom, imajo dalje potni gramofon, povrh najmodernejše bencinske, kuhalne in ogrejevalne aparate, nemško lovsko in strelno orožje, en zložljiv čoln in sprejemni radio-aparat, ki lovi na vse valove.

Najvažnejše: priporočila in naslovi

Kar je pa najvažnejše in kar prezrejo skoraj vsi »divji« potniki, je sveženj naslovov in sveženj priporočilnih pisem, ki omogočijo potnikom dostop do zadnjega nemškega kolonista in do slehernega nemškega zastopstva v inozemstvu. Uradne nemške ustanove v inozemstvu, ki prihajajo v poštev, so točno poučene o namerih nemške ekspedicije. Nemški »Arbeitsdienst«, vsenemška stranka, nemška zastopstva v inozemstvu so ekspedicijo oskrbela s primernimi filmi, z dragocenimi knjigami, spisi in navodili za kraje, skozi katere bo ekspedicija potovala.

Samo če je tako opremljena, more ekspedicija brez skrbi kreniti na pot. Nepričakovani dogodki jo lahko še vedno iznenadijo in zato morajo biti možje, ki pri ekspediciji sodelujejo, že stokrat preizkušeni. Kajti vsi stroji in vsa priporočila so brez pomembna, če bi ne bilo duha, ki ekspedicijo vodi. Govorili smo z možmi v potovalnem avtomobilu, rekli smo jim, naj se v dalji spomnijo s posebnimi pozdravi na čitatelje »Die Grüne Post« in obljubili so nam. da nam bodo pošiljali s svoje poti poročila.

Videli smo, kako so vstopili v svoj ekspedicijski avtomobil; vemo, da so dobro opremljeni — oni so celi možje in želimo jim popoln uspeh.« —

Romunski policisti v popolni pripravljenosti

Muzej roparja Dillingerja

John Dillinger je bil eden najbolj znanih razbojnikov današnje Amerike. Več let je s svojimi pajdaši strašil okrog po vodlini po velikih ameriških mestih ter je bil vsak dan predrznejši. Izvajal je za nas Evropce popolnoma nerazumljive podvige: Sredi belega dne se je znašel v največjem mestnem vrvežu ter tam pred očmi stotin pasantov in policajev izvrševal — še predno se je kdo zavedel, zakaj gre — najneverjetnejša roparstva. Ves policijski aparat Zedinjenih držav ga je preganjal, pa mu dolgo ni mogel do živega. Največji ameriški listi in za njimi ves svetovni tisk je polnil cele strani o predrznosti Dillingerjevi. Končno je padel ta ropar v hudi borbi s policijo, zadet od policijskih krogel.

Človek bi mislil, da se je vsa Amerika oddahnila, ko je zvedela, da je ubit najhujši razbojnik. Večina Američanov se je v resnici tudi oddahnila, toda našli so se vendar še ljudje, ki so videli v gangsterju Dillingerju človeka, kateremu je treba postaviti muzej. Vložili so tozadevno prošnjo na oblasti, ki so postavitev muzeja na začudenje vse javnosti — odobrile. Sedaj stoji v Chicagu velika zgradba, ki nosi napis »Dillingerjev muzej«. V zgradbi pa se stekajo vsi predmeti, o katerih se dokaže, da je imel z njimi opravka Dillinger. Tu so predvsem samokresi, noži, puške, bodala in vse orožje, s katerim je Dillinger prelil toliko človeške krvi. Skrbno je spravljen vsak kos obleke in oprave, ki jo je tedaj uporabljal Dillinger.

Pri vhodu v ta muzej pa sedi za blagajno gangsterjev oče, ki je drugače kmet iz Indianopolisa. Ameriški listi so že ponovno zapisali, da je to najbolj obiskan ameriški muzej.

Očala - fotografski aparat

Iz Newyorka poročajo o tem-le svojevrstnem primeru:

Te dni so varnostni organi ujeli v bližini kraja Newyorka nekega špijona. Človek od začetka ni kazal nobenih sumljivih znakov. Policija ga je aretirala samo na podlagi prijav in je bila prepričana, da bo pri zasliševanju dobila kakšna dokazila. Ko pa tudi ne zaslišanje in ne preiskava nista prinesli nikakršnih zaželjenih rezultatov, so hoteli aretiranca izpustiti. Ko je bil mož na ta način že skoro izven nevarnosti, so odkrili nenadoma veliko presenečenje: v očalih, ki jih je nosil aretiranec, so našli vdelan fotografski aparat.

Aparat je nekaj edinstvenega na polju tehnike. Zadostuje najmanjši dotik pri poravnavanju očal — in slika je že tu.

Če se slika tega miniaturnega aparata poveča, je neverjetno čista in precizna. Špijonu je bilo omogočeno, da se je s tem nevidnim fotografskim aparatom mirno sprehajal po vseh ameriških podjetjih. Ne da bi vzbudil najmanjšo pozornost, je tod lahko po mili volji fotografiral.

Policiji sedaj ne preostaja drugega, kakor da v bodoče točno pazi na vsakega sumljivega človeka, ki ima očala.

Avto na sončni pogon

Odkar drče po cestah motorna vozila, si tehniki in fiziki prizadevajo, da bi poenostavili in pocenili tudi gonilni materijal. Od bencina so prešli na nafto, na premog in še na druge snovi, ki se dajo uporabiti v ta namen. Eno najcenejših gonilnih sredstev pa je gotovo izumil angleški fizik prof. Abot iz Chesterfielda. Izjavil je namreč, da bo v najkrajšem času pred komisijo prikazal nov tip avtomobila, ki ga gonijo — sončni žarki. Posebno ogledalo na tem avtomobilu bo zbiralo in vsrkavalo sončne žarke ter njih toplotno energijo odvajalo v posebno pripravo, v kateri se bo stvarjala iz te energije gonilna sila za avtomobil. Bil bi to avto z najcenejšim pogonskim sredstvom ter bi mogel doseči hitrost 60 km na uro. Imel pa bi hudo pomanjkljivost: deloval bi samo, kadar bi sijalo sonce.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Podroben program ljubljanske in vseh evropskih postaj dobite v najboljšem in najcenejšem ilustriranem tedniku »Radio Ljubljana«, ki stane mesečno samo 10 Din.

Petek, 23. oktobra. 11 Šolska ura: Od modela do kipa (gosp. Niko Pirnat). — 12 Odmevi iz naših krajev (plošče). — 12.45 Vreme, poročila. — 13 Čas, spored, obvestila. — 13.15 Vesel opoldanski koncert (Radijski orkester). — 14 Vreme, borza. — 18 Ženska ura: Kateri zakoni se tičejo žene (gospa dr. Donata Capuder). — 18.20 A. Roussel: Pajkova pojedina (plošče). — 18.40 Tekstilno delavstvo v boju za kolektivno pogodbo (g. Filip Uratnik). — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: Pomen zgodovine v življenju posameznika (dr. Albert Bazala iz Zagreba). — 19.50 10 minut zabave: Komarji — humoreska (gosp. V. Bitenc). — 20 Skladbe in priredbe Josipa Rahe-Rajheniča, igra Radijski orkester. — 21 Prenos iz Zagreba: Zbor madrigalistov poje Lisztove cerkvene zborovske pesmi. — 22 Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15 Kmečki trio igra na ploščah. — 22.30 Angleške plošče.

Drugi programi

Petek, 23. oktobra. Belgrad I.: 20 Orkester kraljeve garde. — 22.20 Narodne pesmi. — *Belgrad II.:* 20 Otoki, ki so se preselili v Ameriko (Šolta, Brač, Iž, Pag), Aleksič. — *Zagreb:* 20 Lisztove skladbe. — 21 Hrvatski skladatelji. — 21.30 Violina. — 22.20 Jazz. — *Dunaj:* 20.05 Prenos iz Radgone. — 21.20 Brucknerjev rekvijem. — 22.20 Kvartet. — 23.35 Plesna glasba. — *Budimpešta:* 19.30 Opera. — 22.35 Ciganska glasba. — 23.20 Jazz. — *Trst—Milan:* 17.15 Plesna glasba. — 20.40 Trgatev. — 21.05 Komorni koncert. — 22 Popevke. — 22.30 Plesna glasba. — *Rim—Bari:* 20.40 Trgatev. — 21.10 Vojaška godba. — 22.30 Plesna glasba. — *Praga:* 20.20 Molierova igra »Don Juan«. — 22.15 Plošče. — *Bratislava:* 20.35 Vokalni koncert. — 21.05 Moyzesova skladba »Mojster Lionardo«. — *Varšava:* 20 Angleški koncert. — 21 Salonska glasba. — 21.20 Italijanske narodne. — 22 R. Straussov klavirski kvartet.

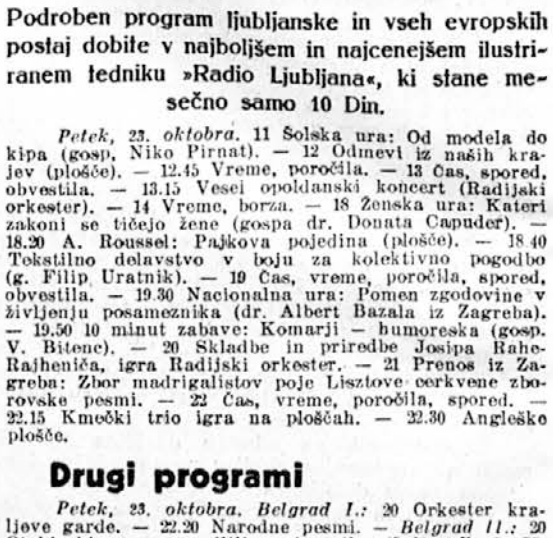

Siamska dvojčka kažeta, kako dolgo ribo sta ujela.

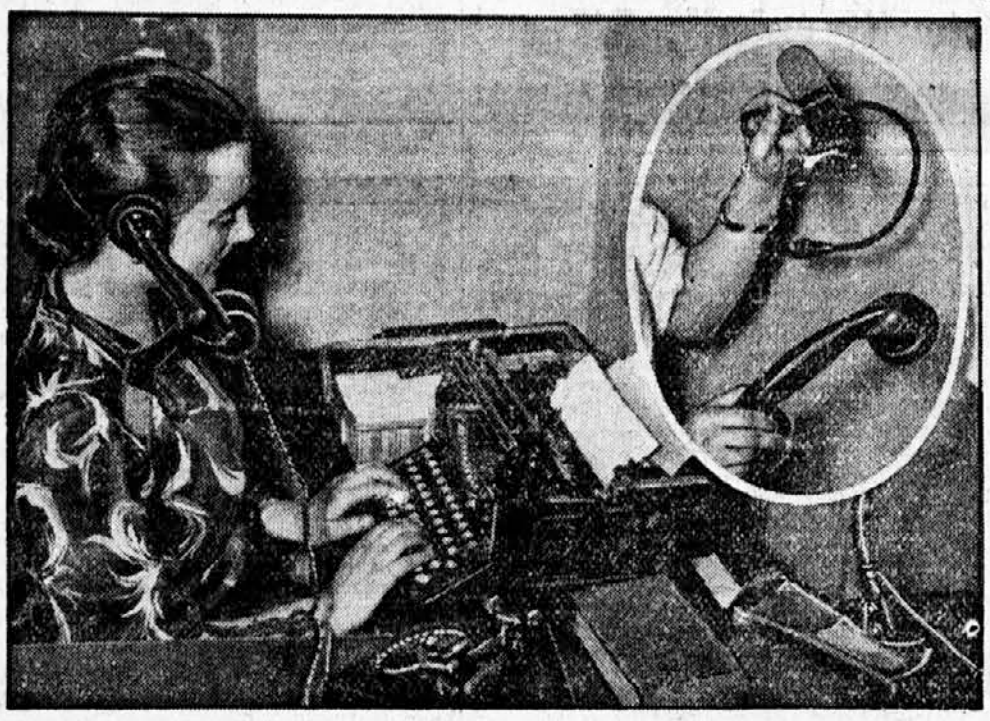

Berlinčan Hildebrand si je izmislil tale telefonski aparat. Dvojna slušalka ima svojevrsten podstavek, s pomočjo katerega sprejemalec poročilo lahko takoj piše na stroj.

83

Zeleni pekel

Med Joselitovim govorjenjem je Bee Mason sedel pri nas, ne da bi se ganil in kazal zaskrbljen ter utrujen obraz. Ni razumel niti besedice španščine. Toda, ko je gonjač mezgov nad vse izrazito povesil svoje roke, je Bee Mason menil grenko:

»Stal bom pred vami, kakor pravi cepec, ko bomo odprli moje filmske kasete in ne bo v njih ničesar, kar bi se dalo razviti.«

Vedeli smo, kaj misli s tem.

Celo v zmernem podnebju prej ali slej zbledi vsak posnetek na celuloidnem prahu in vam pusti prazno ploščo ali film. V džunglah pa se to vrši še štirikrat hitreje, kakor pa kje drugje.

Oktobra smo jo mahnili iz Gaibe. Zdaj je bilo konec januarja. Kljub temu, da je Bee Mason vse svoje slike in posnetke nalašč osvetljeval dosti premočno, smo vendar natanko vedeli, kako dragocen je čas, če nočemo, da bo vse njegovo težko in dolgo delo zastonj.

Urrio se je odločil v eni sami sekundi. Obrnil se je k Joselitu:

»Jutri mi pripeljite tiste tri mezge. Gospod Bee Mason in jaz bova jutri zjutraj zarana krenila proti jugu. Ne pozabite tega, prijatelj.«

Joselito je začel mrmrati in se je oddaljil.

Brž, ko je odšel, se je Urrio opravičil.

»Zelo mi je žal,« je rekel. »Če midva odideva, pomeni to, da se je naša ekspedicija v celoti končala. V Tarriju se bomo spet dobili, toda to je že civilizirana pokrajina, nič več divjina.«

Kmalu je pri svitu rumenih sveč pila žalostna majhna družba na zdravje dni, ki so izginili. Nihče od nas ni dosti govoril. Toda v vsakem je oživela dolga vrsta napetih in zanimivih prizorov. Ti prizori so nam čarali pred očmi žalost in veselje, ki smo ga skupno preživeli te mesece.

Z otožnim srcem smo pogasili luči ter odšli spat.

Brž, ko sta Urrio in Bee Mason oddirjala, sva midva s Tigrovcem odšla do gonjača mezgov ter začela s prošnjami. Načrtala sva mu ginljivo sliko o tem, v kakšni stiski sva in sva mu vlila v glavo nekaj mrkih namigavanj z ozirom na njegovo bodočnost, če naju bo pustil na cedilu.

Naslednje popoldne je zaradi teh namigavanj na temno bodočnost stala pred najinima vratoma večja čreda jezdnih tovornih živali, ki so jih strahovito mučile bolhe. Hkratu pa je prav to uro izbruhnila spet nevihta, ki nam je prizanašala teden dolgo. Še preden smo končali z nakladanjem, je od hrbtov teh ubogih živali že kar teklo.

Strahovito, razdejalno deževje nas je ovijalo kakor plašč, ko smo odjezdili v smeri proti Parapitiju, zadnji reki, ki je našo skupino še ločila od cilja, katerega smo si bili v začetku poti zastavili.

Ponoči smo počivali v taborišču, ki je bilo do zadnjega kotička okuženo s stenicami. Pot do zdravja in do jutranje zarje smo si krajšali s tem, da smo se praskali na vse kriplje.

Te stenice so bile čudovite živali. V presenetljivem obilju so se vsipale v potokih na nas s strehe, korakale po vrveh naših spalnih mrež, se skrivale v gube naših škornjev in nas silile, da smo se slačili do golega ter hladili svoje bolečine v deževnem viharju. To naše ravnanje je spravljalo našega gostitelja v največje začudenje. Zdelo se mu je nerazumljivo, da morejo ljudje zaradi take malenkosti počenjati tolike neumnosti. Ženske, ki jih je dostojnost zadrževala, da bi ta naš boj gledale javno, so kukale skozi razpoke v kuhinjskih vratih.

Dosti kilometrov prej, preden smo prišli do reke Parapiti, smo začutili, da nam na ušesa prihaja čudno zamolklo mrmranje. V vzdihovanje dežja in žvenketanje brzd se je mešalo zamolklo bobnenje ter škripajoč in razgrajajoč hrušč.

Čez Kordillere so hiteli beli, mokri, ovcam podobni oblaki. Odsevali so v reki tako, da smo še močneje čutili njeno naraščajočo besnost. Celo cesta ni bila nič drugega, kakor šumeč potok, ki je oblival vajeti naših mezgov.

Jezdili smo skozi goščavo. Ko smo prišli iz nje, smo nenadno zadeli na visoko predgorje. Ob vznožju pa nam je v strugi šumela reka Parapiti. Ta reka je bila zdaj narasla, razburkana, kavnorjava vodena puščava, ki si je s šumenjem in rohnenjem grizla med skalami pot proti vzhodu.

Z mesta, kjer smo se ustavili, smo videli v celoti ozko, neznatno stezo ob robu skal, ki se je drzno vila med debli do obrežja.

Tigrovec in jaz sva z jezo ugotovila, da sta naša tovariša, ki sva mislila, da ju bova prehitela, tako daleč ločena od naju, kakor da sta umrla. Zaradi tega sva v mrkem molčanju previdno odjezdila po rdeči gorski stezi navzdol ter se utaborila na obrežju reke.

Pretekel je cel dolg mučen teden, ko sva morala čepeti na bregu in sva gledala, kako šume mimo valovi.

Voda je rjovela, se kopičila visoko in nama grozila. Teden dolgo naju je ločila od ceste, ki drži v Yacuibo. Mogočna debla so v obupnem uporu drvela mimo nas ter nebogljeno in brez moči mahala s svojimi vejami. Voda je valila s seboj skale in drobno kamenje, da je grmelo in razbijalo po strugi. Hrušč uničujočih valov je bilo mogoče slišati kilometre in kilometre daleč. Ves ta čas, ko smo mi čepeli na enem bregu, je na drugem bregu čakala potrpežljiva četa indijanskih nosačev, kdaj bodo valovi upadli in bo mogoče iti čez reko.

Nekaj noči pozneje sva se s Tigrovcem razgovarjala pri tabornem ognju. Tedaj je stopil iz sence Joselito in prišel bliže k nama:

»Ne vem, ali ima kaj smisla, da vas opozarjam, ali ne,« je rekel mirno, »toda, zdi se mi, da reka še zmeraj narašča.«

Takoj nato je Tigrovec skočil do brega. Sklonil se je in privezal močno vejo tako, da je stala v višini vode.

Potem je vzel uro in v šestdesetih sekundah natančno ugotovil, da se je črna drveča tekočina v strugi dvignila za cel čevelj.

»Slovenski dom« izhaja vsak delavnik ob 12. Mesečna naročnina 12 Din, za inozemstvo 25 Din. Uredništvo: Kopitarjeva ulica 6/III. Telefon 2994 in 2996. Uprava: Kopitarjeva 6. Telefon 2992. Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: K. Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Jože Košiček.